

Usko tai älä!

Katekumenaattitoiminta käynnistyi Roihuvuoressa

Seurakuntamme ensimmäinen katekumenaattiryhmä aloitti helmikuun alussa kevätkauden mittaisen yhteisen matkan - Usko tai älä -nimisenä. Kuulostaa oppineelta ja urauurtavalta, mutta mistä oikein olikaan kysymys?

Katekumenaatin toimintaidea on yksinkertainen. Kyseessä on jumalanpalveluselämän ja kirkkovuoden kierron varaan rakentava pienryhmätoiminta, jossa kuljetaan yhdessä pääsääntöisesti noin vuoden mittainen, neljän jumalanpalveluksen jaksottama matka. Katekumenaattiryhmä koostuu etsijöistä, heidän rinnallaan kulkevista kokeneista matkakumppaneista, maallikko-ohjaajasta sekä ryhmän taustatukena toimivasta papista. Ryhmän koostumisissa käsitellään uskon ja elämän kysymyksiä ja jaetaan niihin liittyviä ryhmäläisten kokemuksia luottamuksellisessa, toisia kunnioittavassa ja erilaiset mielipiteet sallivassa hengessä. Vastauksia etsitään ryhmän jäsenten esittämisiin kysymyksiin. Näin jokainen ryhmä muodostuu omannäköiseen. Valmista opetussuunnitelmaa ei noudateta.

Juuret syvällä

Katekumenaatin juuret ovat syvällä kristikunnan perinteessä. Ne ulottuvat aina alkukirkon aikaan toiselle vuosisadalle. Kristityiksi kääntyneille annettavan kasteopetuksen

Marja Heimala-Pelkonen: Matkakumppanina olemiseen sisältyy aktiivista läsnäoloa, hiljaista kuulostelua ja toisilta oppimista.

tarve synnytti tuolloin toimintamallin, jolla aikuisia ohjattiin kirkon yhteyteen. Hätäisille ei kasteoppilaa osa soveltunut, sillä tie kasteelle oli noin 3 vuoden mittainen. Katekumenaatti -nimitys tulee opettamista, tiennäyttämistä ja ohjaamista merkitsevistä kreikan sanasta katekein.

Alamäki ja uusi tuleminen

Eryteisesti kristinuskon Rooman valtakunnassa saama virallisen uskonnon asema ja lapsikasteen yleistyminen johtivat kehitykseen, jossa katekumenaatti ensin lyheni paaston ajan mittaiseksi ja keskiajalle tultaessa hiipui kokonaan pois.

Katekumenaatin uusi nousu al-

koi katolisen kirkon piiristä Lyonin hiippakunnasta vuonna 1955. Vatikaanin toisen kirkolliskokouksen myötä (1962-65) toimintamalli levisi katolisen kirkon piirissä, siten Englannin ja Pohjois-Amerikan muihin kirkkoihin ja myöhemmin monien Länsi-Euroopan maiden kirkkoihin. Suomeen katekumenaatti rantautui vuonna 2006 Ruotsista, josta niin monet hyvät asiat ovat aikaisemminkin maamme saapuneet.

Vastaus aikamme haasteeseen

Katekumenaatin uusi tuleminen ei ole sattumaa. Se on vastaus haasteeseen, jonka taustalla ovat erityisesti jälkiteollisissa yhteiskun-

nissa vaikuttavat megatrendit, kuten auktoriteettiuskon heikkeneminen, moniarvoistuminen, tasarvon ja yksilöllisyyden korostuminen, kirkosta etääntyminen ja eroaminen sekä kirkon jäsenyyden kokeminen enemmän muodolliseksi ja kulttuuriseksi kuin kestäväksi elämän perustaksi. Kirkkojen piirissä ymmärrettiin, että ihmisten hengellinen etsintä ja tarpeet eivät ole kadonneet mihinkään. Ne tulee kuitenkin tässä ajassa kohdata tavalla, joka ottaa aidosti ja vakavasti huomioon eri tavoin ajattelevien, elämäntilanteeltaan erilaisten aikuisten ihmisten omat kysymykset ja elämäkokemukset. Ei tule tyytyä tarjoamaan val-

miita vastauksia kysymyksiin, joi- ta kukaan ei esitä.

Uusi ryhmä käynnistyy syksyllä

Tänä keväänä Roihuvuoressa koontunut katekumenaattiryhmä jouduttiin käytännön syistä tiivistämään neljän kuukauden mittaiseksi. Tämän pilottiryhmän kokemuksia hyödyntäen lähdetään ensi syksynä uudelle, syksystä seuraavan vuoden toukokuuhun kestävälle täysimittaiselle katekumenaattimatalle. Asiasta kiinnostuneet saavat tarkempaa tietoa Kiikarin syysnumerosta ja seurakunnan internet-sivuilta.

Lauri Kopponen

Lisätietoa katekumenaatista löytyy kirkkohallituksen sivuilta: <http://evl.fi/aikuinenusko.nsf/start>

Matkakumppanina Usko tai älä -ryhmässä

Ensimmäinen kokoontuminen oli jännittävä. Oli talvi, oli pimeää, lumista, kylmää ja tuulista. Odottelin kirkon kerkohuoneiden edessä ryhmäläisiä. Tuleeko ketään? Tulee, tulee väkeä, mutta kaikki kymmenen menevät

Timo Pekka Keskinen

viereisen huoneen raamatturyhmään. Kerhosiiven käytävä on taas hiljainen. Sitten tulee joku autolla, joku lastenvaunuja työntäen ja joku reippain askelin hyytävää vastatuulta uhmaten Tulisuohtielä. Alkamisaikaan mennessä meitäkin on koossa kymmenen. Ryhmäkoko on juuri suosituksen mukainen - tämähän alkaa mainiosti! Oma tehtäväni tässä joukkueessa on toimia etsijöiden matkakumppanina, vierellä kulkijana, joka on kuulolla ja tarvittaessa käytettävissä.

Olemme eri-ikäisiä. Vanhin yli 70, nuorin ei vielä vuottakaan. Muut siltä väliltä. Miehiä ja naisia sopivassa suhteessa. Puolet etsijöistä seurakunnissa niin kovin kaivattuja nuoria aikuisia. Tuntuu hyvältä. Esittäydymme. Olemme tulleet yhteen kyselemään elämästä, uskosta, seurakunnasta, kaikesta, mikä askarruttaa. Jo ensimmäisessä tapaamisessa kysymyksiä virisi runsaasti ja paperilappusille kirjoitettiin vielä lisää. Siinä olisi tulevien kokoontumis-

temme sisältö. Maallikkovetäjämme Lauri lajitteli kysymykset laajemmiksi teemoiksi ja käytti alkutiljentymisen jälkeen kulloisestakin aiheesta lyhyen alustuspuheen vuoron. Tämän jälkeen kysymyksiä avattiin ja kokemuksia jaettiin puheen ja kuunnellen, erilaisia mielipiteitä kunnioittaen. Joskus puhuttiin paljon, joskus ihmeteltiin, ja joskus oltiin yhdessä hiljaa jonkin mysteerin pysäyttämässä.

Matkamme kulki tervetuloon messuun, ensimmäiseen ryhmän neljästä jumalanpalveluksesta, jossa meidät toivotettiin juhlaillisesti tervetulleeksi ja ryhmän puolesta rukoiltiin. Istuimme etupenkissä kuin kunniavieraat konsanaan. Etsijät saivat seurakunnan lahjana oman Raamatun.

Työskentelymme jakaantui neljään jaksoon: tervetuloon aikaan, kasvun aikaan, syventymisen aikaan ja yhteyden aikaan. Tervetu-

lon aikana voi vielä miettiä, kuulunko tähän ryhmään. Onko tämä minun juttuni? Joku meistä olikin mukana vain kerran ja toinen ehti mukaan vasta toisella kokoon-tumiskerralla. Oli täysi vapaus olla katsella ja kuulostella.

Pohdimme luottamuksen ilma- piirissä elämää, jaoimme ajatuksia, kokemuksia ja kuulumisia. Joku aremmin, toinen rohkeammin. Kukin luontonsa mukaan. Usko ja elämä askarruttivat. Kysymysten johdatteluina jatkoimme syvempiin pohdiskeluihin. Puhuimme Jumalasta, rukouksesta ja Raamatusta. Ihmettelimme uskoa, eri uskontoja ja ommame erilaisuutta. Mietimme kärsimyksen syvyyttä. Pohdimme ihmisen osaa. Joku joukostamme suoritti kesken jäänyttä rippikouluakin. Jumalanpalvelusosuuksissa nimikkopappimme Hanna Vasilev otti "usko tai älä" - matkalaiset koskettavasti huomioon ja ehti välillä kiireiltään mukaan myös ryhmän kokoontumisiin.

Illan aikataulu oli tiivis paketti. Siinä oli selvä alku ja selvä loppu, puolitoista tuntia, joka aina kului melkein päliin nopeasti.

Matkakumppanina oleminen oli virkistävää. Aktiivista läsnäoloa, hiljaista kuulostelua, toisilta oppimista. Ryhmässä oli kotoinen olo. Siihen varmaankin vaikuttivat toimiva aikataulu ja turvalliset rutinit: alkumusiikki, kuppi teetä, kuulumiset, illan aiheen alustus, teemaa pohdiskeleva keskustelu, iltavirsi ja loppurukous.

Tätä kirjoittaessa matka on vielä hieman kesken, mutta jo varhaisessa vaiheessa tuli tunne, että tämä voisi olla aikuisen ihmisen tapa etsiä vastauksia häntä askarruttaviin uskon kysymyksiin. Matkakumppanina taikinkin rikastua eniten.

Marja Heimala-Pelkonen